

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๐
วันจันทร์ที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ข้อเสนอการปฏิรูปการเมืองเพื่อเป็นแผนยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

๑. นักการเมืองทุกคน ควรได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการเป็นนักการเมืองที่ดี พร้อมทั้งจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคและหน้าที่ของนักการเมือง เพื่อเป็นแบบอย่างและสร้างความเลื่อมใสศรัทธาให้กับประชาชน ดังนั้น รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องให้ความสำคัญ รวมทั้งเร่งรัดให้เกิดการปลูกฝังและสร้างความรู้ในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างนักการเมืองที่ดี มีความรู้ความสามารถ ซึ่งจะก่อให้เกิดการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเป็นไปอย่างยั่งยืนและเกิดความผาสุกแก่ประชาชนอย่างแท้จริง

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบรรจุหลักสูตรการศึกษาหรือจัดทำโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และสร้างความตระหนักถึงสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และหน้าที่ของตน ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้ ซึ่งจะทำให้ประชาชนเข้าใจในสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

๑. ภาครัฐควรนำเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวเรื่องการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเสริมสร้างความรู้เข้าใจที่ถูกต้อง และปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนทั้งในระดับหมู่บ้าน ชุมชน หรือท้องถิ่น โดยจะต้องกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำโครงการหรือฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

๒. ภาครัฐควรนำเรื่องการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะต้องส่งเสริมหรือสนับสนุนให้พรรคการเมืองจัดกิจกรรมหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้พรรคการเมืองได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในกิจกรรมทางการเมืองอย่างแท้จริง หากพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินกิจกรรมหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ก็ควรจะต้องมีมาตรการหรือบทลงโทษต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๓. ภาครัฐควรมีการกำหนดเรื่องการศึกษาทบทวนความเหมาะสมในการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญในทุกๆ ๑๐ ปี ไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญให้มีความสอดคล้องทันสมัย และเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยอาจกำหนดให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากทุกภาคส่วน ทำหน้าที่พิจารณาทบทวน เสนอแนะข้อคิดเห็น และจัดทำรายงานเกี่ยวกับเรื่องของการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญก็ได้ แล้วเสนอรายงานดังกล่าว

ต่อรัฐสภาเพื่อทราบ หากเมื่อใดที่มีความจำเป็นจะต้องแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญก็จะได้ใช้ข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการพิจารณา เพื่อให้สามารถแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญให้มีความถูกต้อง และเหมาะสมต่อไป

นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา

ภาครัฐควรรนำเรื่องกลไกหรือระบบคัดกรองผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยอาจกำหนดให้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ที่ต้องการจะเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะต้องเปิดเผยบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน ตลอดจนข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายภาษี ทั้งในปัจจุบันและย้อนหลังต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลเหล่านั้นได้ว่า เป็นคนดี มีความรู้ มีความสามารถ มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต หรือไม่ อย่างไร

นายกิตติ กิตติโชควัฒนา

ภาครัฐควรรนำเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะต้องส่งเสริม ถ่ายทอดความรู้ หรือเผยแพร่ความรู้ในเรื่องดังกล่าวต่อประชาชนทั้งในระดับหมู่บ้าน ชุมชน หรือตำบล อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยอาจจะจัดทำโครงการในลักษณะส่งเสริมความรู้หรือพัฒนาพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยก็ได้ เหมือนเช่นในอดีตที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้เคยจัดทำ “โครงการพัฒนาพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ซึ่งมีปลัดอำเภอ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่

นายกษิต ภิรมย์

๑. ภาครัฐควรรนำเรื่องการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเมืองมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ เนื่องจากความมั่นคงทางการเมืองเป็นเรื่องที่สำคัญมากประการหนึ่ง หากระบบการเมืองการปกครองของประเทศไม่มีความมั่นคงหรือเสถียรภาพแล้ว การปฏิรูปหรือการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ก็จะไม่สามารถขับเคลื่อนหรือดำเนินการได้อย่างแท้จริงหรือสำเร็จเป็นรูปธรรม

๒. ภาครัฐควรรนำเรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในเรื่องของการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่า ประชาชนนั้นเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง สามารถรับรู้ หรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐได้ ตลอดจนสามารถตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานของรัฐได้อย่างอิสระ

๓. ภาครัฐควรรนำเรื่องการเฝ้าระวังภัยอันตรายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักข่าวกรองแห่งชาติ หน่วยงานฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจ เป็นต้น คอยติดตามข่าวสาร ตลอดจนเฝ้าระวังองค์กรหรือกลุ่มบุคคลที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง และเสถียรภาพทางการเมืองที่เข้มแข็งสืบต่อไป

นายชูชัย ศุภวงศ์

๑. ภาครัฐควรรนำเรื่องการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะต้องกำหนดให้มีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมือง

อย่างเข้มงวด ซึ่งอาจกำหนดให้ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะต้องมีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สิน ตลอดจนข้อมูลการจ่ายภาษีของบุคคลนั้นว่ามีความสอดคล้องกับจำนวนทรัพย์สินที่มีอยู่ในระยะ ๓ ปีที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร และหากพบว่าการกระทำผิดในเรื่องดังกล่าว ก็ควรจะมีความมาตรการลงโทษที่เคร่งครัดและชัดเจน

๒. ภาครัฐควรนำเรื่องการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง มาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยอาจกำหนดให้มีการเปิดพื้นที่สาธารณะหรือมีการจัดตั้ง “สถาบันสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย” ขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเมืองในลักษณะระดมความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งในระดับหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอ ท้องถิ่น หรือจังหวัด

นางฉวีลวดี บุรีกุล

๑. ภาครัฐควรนำเรื่องการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน มาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะต้องมีการสร้างหรือกำหนดกลไกพิเศษที่มีประสิทธิภาพสามารถทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ ให้ได้เข้ามาบริหารประเทศได้อย่างแท้จริง รวมทั้งให้ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐได้ การแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ การติดตามและตรวจสอบการทำงานหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนเปิดช่องทางหรือพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างอิสระ

๒. ภาครัฐควรนำเรื่องความเสมอภาคทางการเมืองมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะต้องคำนึงถึงความเสมอภาคในทุกมิติว่า ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีรูปร่าง หน้าตา ฐานะ หรือเพศ อย่างไร จะต้องสามารถเข้าถึงหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการทางการเมืองได้อย่างแท้จริง

๓. ภาครัฐควรนำเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมาบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะต้องมีการกำหนด หรือจัดทำช่องทางการติดต่อสื่อสาร หรือช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมให้แก่ประชาชน เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไปถึงประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ตลอดจนสามารถให้ประชาชนแยกแยะได้ว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง แท้จริง หรือไม่ อย่างไร เพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนเกิดความเข้าใจผิดหรือเกิดความสับสน

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม

๑. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ควรพิจารณาและกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยื่นบัญชีทรัพย์สินของบุตร ธิดา ที่บรรลุนิติภาวะต้องแสดงบัญชีทรัพย์สินให้ชัดเจน เพื่อป้องกันและตรวจสอบการยื่นบัญชีทรัพย์สินก่อนและหลังการดำรงตำแหน่งของบุคคลนั้น ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือมีความผิดปกติของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างไร

๒. ควรกำหนดให้มีการทำประชามติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและต้องการคำตอบจากประชาชนควบคู่ไปกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย เพื่อเป็นการประหยังบประมาณในการเลือกตั้ง

ศาสตราจารย์ดุสิต เครืองาม

ตามรายงานของคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเรื่องข้อเสนอการปฏิรูปการเมืองเพื่อเป็นแผนยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นการทำให้ประชาชนอยู่ในสภาวะทางเศรษฐกิจที่ดี ประชาชนมีงานทำและมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ ตลอดจนการทำให้ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีคุณภาพและมีความสุข นั้น คณะกรรมการฯ ควรพิจารณาเพิ่มเติมให้มีการบรรจุคำว่า “ให้ประชาชนมีการศึกษาอย่างทั่วถึงไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ” ด้วย เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่อง แผนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา

คณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาขอถอนรายงานเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุง และจะนำมาเสนอต่อที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในโอกาสต่อไป ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ถอนรายงานฉบับดังกล่าว

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมการ ๓